

SAMENVATTING

Aan de hand van meer dan 1100 zuigelingen, waaronder ruim 400 gevallen met een middenoorontsteking resp. mastoiditis en meer dan 70 gevallen van mastoidoperaties met en zonder voedingsstoornissen, wordt de wisselwerking onderzocht, die er bestaat tusschen de middenoorontsteking, mastoiditis en voedingsstoornissen bij zuigelingen. De literatuur, de klinisch-paediatische betekenis van de zuigelingen-otitis, het bloedbeeld bij en de diagnose en therapie van de otitis bij zuigelingen met voedingsstoornissen worden eveneens besproken.

RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

Middenoorontsteking, mastoiditis en acute voedingsstoornissen.

1. Een middenoorontsteking is in staat bij den zuigeling een acute dyspepsie resp. intoxicatie te veroorzaken. De otitis kan hierbij latent, d.w.z. otologisch niet te diagnosticeren zijn.
2. Een mastoiditis kan eveneens de oorzaak zijn van een acute dyspepsie resp. intoxicatie. Meestal zijn het juist de otologisch niet te diagnosticeren, de zg. latente mastoididen, die tot dergelijke voedingsstoornissen aanleiding geven.
3. Er bestaan ook latente mastoididen zonder diagnosticerbare afwijkingen van het middenoor, ook niet bij de proefparacentese, (de „geïsoleerde" latente mastoiditis) die een intoxicatie teweegbrengen.
4. Anderzijds kan een acute voedingsstoornis door vermindering van de weerstandskracht van het lichaam aanleiding geven tot een ontsteking van het middenoor resp. mastoiditis.
5. Van welke factoren het al of niet optreden van een acute heftige voedingsstoornis bij een zuigeling met een middenoorontsteking resp. mastoiditis afhankelijk is, is niet bekend.

Middenoorontsteking, mastoiditis en chronische voedingsstoornissen.

6. Als oorzaak van de chronische dystrophie komt een middenoorontsteking resp. mastoiditis practisch niet in aanmerking: de terugslag, dien de middenoorontsteking resp. mastoiditis op het zuigelingenlichaam uitoefent, is van overwegend acuten aard.
7. Vanwege de verminderde resistentie van het lichaam, die als regel de atrophie vergezelt, komt een middenoorontsteking (mastoiditis) bij de atrophische zuigelingen bijzonder veel voor.
8. De meening, dat de otitis resp. mastoiditis bij de atrophische zuigelingen goedaardig zou verlopen, kunnen we niet onderschrijven; minstens even vaak als bij de niet atrophische zuigelingen veroorzaakt de otitis bij de atrophische kinderen een zware, acute voedingsstoornis.

Bloedbeeld.

9. Het aantal leucocyten is voor de diagnose van de otitis resp. mastoiditis bij patiënten met een zware acute voedingsstoornis dikwijls onbetrouwbaar, daar hierbij een min of meer sterke bloedindikking bestaat en mede door het feit, dat het aantal leucocyten reeds bij den gezonden zuigeling binnen zeer ruime grenzen schommelt.
10. Ongecompliceerde acute voedingsstoornissen vertoonen geen linksverschuiving van het bloedbeeld.
11. Alleen in gevallen, waar een uitgesproken linksverschuiving van het bloedbeeld (meer dan 20 %) bestaat, terwijl de aanwezigheid van alle andere ziekten, die eveneens het bloedbeeld kunnen beïnvloeden, uitgesloten kan worden, kan de differentiaaltelling der leucocyten de diagnose otitis resp. mastoiditis ondersteunen.

12. De linksverschuiving is geen maatstaf voor de ernst der infectie: ze mag de indicatie tot paracentese resp. antrotomie niet geven.
13. Een bloedbeeld, dat binnen de normale grenzen ligt, pleit geenszins tegen de aanwezigheid van een zware ontsteking van het middenoor resp. mastoiditis, ook in niet extreme gevallen.

Frequentie der middenoorontsteking.

14. Ongeveer de helft van alle patienten met voedingsstoornissen (enterale en parentale) heeft een otitis.
15. Een evengroote otitis morbiditeit vindt men bij de zuigelingen met catarrhale aandoeningen van de luchtwegen zonder voedingsstoornis.
16. Bij de zuigelingen met andere dan bovengenoemde ziekten vindt men in ongeveer $\frac{1}{5}$ der gevallen een middenoorontsteking.

Diagnose van de latente middenoorontsteking resp. mastoiditis.

17. Afgezien van de aanwezigheid van septische verschijnselen of verschijnselen, die op een meningeale prikkeling wijzen, zonder dat ons de aetiologie duidelijk is, kan de diagnose van de latente otitis resp. mastoiditis bij zuigelingen met een dyspepsie of intoxicatie alleen worden vermoed op grond van het verloop van de voedingsstoornis en wel, indien ondanks alle paediatische maatregelen geen verbetering intreedt, terwijl hier geen andere reden voor te vinden is.

Therapie.

18. De kans op genezing bij patiënten met een acute voedingsstoornis tengevolge van een etterige otitis resp. mastoiditis, bij wie niet of te laat otologisch wordt ingegrepen, behoudens bij spontane doorbraak, is gering; een vroegtijdige paracentese resp. antrotomie geeft daarentegen in de meeste gevallen een frappante verbetering: de paracentese resp. antrotomie dient dus zoo vroeg als mogelijk te worden verricht.
19. Slechts in gevallen, waarin de aanwezigheid van etter in het middenoor kan worden vermoed, dient een paracentese resp. proefparacentese te worden verricht. Aanleiding tot dit vermoeden geeft (behalve de in punt 17 genoemde uitzonderingsgevallen):
 - a. de locale, otoscopische, bevinding.
 - b. het verloop van de voedingsstoornis, nl. het uitblijven van een verbetering ondanks alle paediatische maatregelen, terwijl ons hiervoor geen andere oorzaak bekend is. Het ontbreken van otologische symptomen mag ons niet weerhouden van een proef-paracentese.
20. De indicatie tot mastoidoperatie (antrotomie) wordt gegeven, als de paracentese van het middenoor en alle andere paediatische maatregelen de voedingsstoornis niet tot verbetering vermogen te brengen en we hier geen andere verklaring voor kunnen vinden.
21. In gevallen, waar geen middenoorontsteking (ook niet met de proefparacentese) kan worden gediagnosticeerd, dient de operatie pas dan verricht te worden, wanneer we de hoop op genezing van de intoxicatie met de paediatische therapie hebben opgegeven en geen andere oorzaak hiervoor duidelijk is geworden (voorloopige indicatie-stelling.).
22. De antrotomie dient in locale anaesthesie of zonder verdooving te worden verricht.